

การพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก

วันที่รับบทความ	29/10/2565
วันที่แก้ไขบทความ	01/12/2565
วันที่ตอบรับบทความ	02/12/2565

อาทิตย์ ธรรมแสน¹ ภูมิพัฒน์ รักพรมงคล²

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) ศึกษาผลการใช้แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนสรรพวิทยาคม ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนสรรพวิทยาคม จำนวน 144 คน ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนโรงเรียนสรรพวิทยาคม จำนวน 350 คน โดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โครงการที่จะใช้ในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.97$) ปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยรวม พบข้อที่มีปัญหาทั้ง 5 ด้าน 2) แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ควรมีการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้เป็นรูปธรรม ให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งกายและใจ และให้จัดทำโครงการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ไปใช้ในสถานศึกษา 3) ผลการใช้แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนสรรพวิทยาคม พบว่าความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและนักเรียนโรงเรียนสรรพวิทยาคมที่มีต่อการนำโครงการไปใช้ในภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.20)

คำสำคัญ : การพัฒนาการบริหารงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อีเมล : arm.arthit22@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อีเมล : poompipat_r@kpru.ac.th

The Development of Administration Student Support and Care System using Professional Learning Community, Sapphawitthayakhom School under the Secondary Educational Service Area Office Tak

Received	29/10/2022
Revised	01/12/2022
Accepted	02/12/2022

Arthit Thamsaen¹ Poompipat Rukponmongkol²

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the conditions and problems of the student support and care system administration by using professional learning community 2) to find the development guidelines for the student support and care system using professional learning community, and 3) to study the results of using the guidelines or the student support and care system using professional learning community. The informants were the school administrators and teachers with the total of 144 persons and 9 experts. The sample group was school administrators, teachers, and students of Sapphawitthayakhom school. Sampling group was 350 people by simple random sampling method. The research instruments were structured questionnaire, record form focusing on group discussion about project for development guidelines for the student support and care system, and satisfaction assessment form with a 5-level estimation scale. The results of the research indicated that firstly, the overall condition of the administration of the student support system by using the learning community was high level ($\mu = 3.97$). Problems in the administration of the student support system by using the professional learning community were found to have problems in all 5 aspects. Secondly, development guidelines for the student support and care system using professional learning community should be promoted in a concrete way for learners

¹ Graduate Student (Master's Degree), Education Administration Program, Faculty of Education, Kamphaengphet Rajabhat University

e-mail : arm.arthit22@gmail.com

² Associate Professor Dr. Education Administration Program, Faculty of Education, Kamphaengphet Rajabhat University

e-mail : poompipat_r@kpru.ac.th

which it will cause a good quality life both physical and mental, and a project to develop the administration of the student care system by using the learning community should be applied in institutions. Thirdly, the results of using the development guideline for the administration of student support system by using the community of professional learning was found that the overall satisfaction was the highest level ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.20).

Keywords : Development of administration, Student support and care system, Professional learning community

บทนำ

การศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานสำหรับประชากรเป็นกลไกหลักสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ จึงเป็นหน้าที่ของรัฐในการเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาของผู้เรียนทุกกลุ่ม เป้าหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยการพัฒนาศาสนสถานศึกษาทุกแห่งให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เท่าเทียม และจัดให้มีระบบสนับสนุน และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีศักยภาพและความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความเสมอภาคในการศึกษาเรียนรู้โดยไม่จำกัดรูปแบบ เวลา และสถานที่ การลดความแตกต่างด้านคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วน การส่งเสริมการใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา รวมทั้งการมีระบบข้อมูลและสารสนเทศที่มีความถูกต้องสมบูรณ์และเป็นปัจจุบันสามารถบูรณาการเชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลของกระทรวงและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ครอบคลุมด้านสาธารณสุข สังคม ภูมิสารสนเทศ และการศึกษา จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและครอบคลุมทั่วถึงคนทุกช่วงวัย ทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถดูแลและพัฒนาศักยภาพคนทุกคนอย่างรอบด้าน กระจายโอกาสและความเสมอภาคในการรับบริการการศึกษาและเรียนรู้ที่มีคุณภาพตลอดชีวิต โดยไม่จำกัดรูปแบบ เวลา และสถานที่ อันจะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และการพัฒนาคนให้มีทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะตามกรอบทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 120)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษานำกระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มีร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกันวางเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียนและตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การวิพากษ์วิจารณ์การทำงานร่วมกัน ร่วมมือร่วมพลังโดยมุ่งเน้น และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวมที่มุ่งสู่คุณภาพผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2562, น. 38)

การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ประสบความสำเร็จในหลายประเทศ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิชาชีพที่ผู้ให้ครู ผู้บริหาร นักการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันพัฒนาวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ ในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) โดยสมาชิกชุมชนวิชาชีพพร้อมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย กิจกรรม พัฒนาวิชาชีพและภารกิจการพัฒนา ร่วมกัน พัฒนาพลังเรียนรู้แบบกัลยาณมิตร ลงมือปฏิบัติบนฐานการทำงานจริงมากกว่าการพัฒนาในรูปแบบอื่นที่ได้จากภายนอกห้องเรียนผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาตามแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับบุคคล คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางบวกแก่ครู ผู้บริหาร ผู้เรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพการศึกษา นอกจากนั้นยังก่อให้เกิดการทำงานร่วมกันของคนในสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของภูมิพิพัฒน์ รักพรมงค (2559, น. 14) กล่าวว่า เป็นลักษณะของการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ของสมาชิก การปรับเปลี่ยนเพื่อพัฒนานวัตกรรมที่ได้พัฒนาและ

ยึดถือปฏิบัติติดต่อกันมา และ Hord (1997, pp. 38-40) ที่กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะนำไปสู่ การเปลี่ยนแปลงคุณภาพด้านวิชาชีพและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เกิดผลดีต่อครูผู้สอน กล่าวคือลดความรู้สึกลด เตี้ยเดียวของครู เพิ่มความรู้สึผูกพันต่อพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน มีความกระตือรือร้นที่จะบรรลุ พันธกิจและต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการพัฒนานักเรียน ตลอดจนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ให้สูงขึ้น ในการขับเคลื่อนโรงเรียนให้มีความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ การที่โรงเรียนจะเป็นชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีปัจจัยหลายด้านด้วยกัน ทั้งด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร บรรยากาศและวัฒนธรรมของ โรงเรียน โครงสร้างโรงเรียน วัสดุทัศน พันธกิจ การรับรู้ความสามารถร่วมกันของครู การมีเงื่อนไขที่สนับสนุน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล การเรียนรู้และประยุกต์ใช้การเรียนรู้ (สพฐ. 2560, น. 106-107)

ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้มีความสมบูรณ์พร้อมใน ลักษณะองค์รวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนให้มีทักษะใน การดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและมีคุณค่า โรงเรียนสรรพวิทยาคมได้กำหนดเป้าประสงค์ของโรงเรียน คือให้ นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัย เป็นคนดีมีคุณธรรม มีจิตสำนึกในการรักษาภาวะระเบียบของโรงเรียน ปฏิบัติ ตามหลักศาสนา รักษาสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการ และค่านิยมหลัก 12 ประการ และวาระเร่งด่วนของโรงเรียน Agenda เรื่องระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (โรงเรียน สรรพวิทยาคม, 2564, น. 8)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ถึงแม้ว่าโรงเรียนจะมีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แต่ก็ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการและช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างทั่วถึง ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นหนึ่งในทีมงานที่ทำหน้าที่ดูแล ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ ซึ่งมีคุณค่าและความจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลกับนักเรียน

ทั้งนี้เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และตอบสนองนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการ ศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้ให้ความสำคัญและส่งเสริมการนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ในสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูสภา ซึ่งประกอบด้วย การมีค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน (Shared values and norms) มุ่งเน้นการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนา ผู้เรียน (Focus on learning together to develop learners) การทำงานร่วมกัน (Collaboration) การรับฟังคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและศึกษาดูงาน (Expert advice and study visit) การสะท้อนผล การปฏิบัติ (Reflection dialogue) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1, 2564) มาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสรรพวิทยาคมให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาและหาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสรรพวิทยาคม ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียน เพื่อส่งเสริมและ สนับสนุนให้โรงเรียนได้พัฒนาและมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพในการดูแลและช่วยเหลือ

นักเรียนได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ครูเกิดความตระหนักและมีความรู้ความเข้าใจในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลที่จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป และเพื่อเป็นข้อมูลในการหาแนวทางเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสรรพวิทยาคมให้ได้มาตรฐาน บรรลุวัตถุประสงค์ ตามแผนการจัดการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ที่ได้กำหนดเอาไว้ตลอดจนโรงเรียนอื่น ๆ สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก
3. ศึกษาผลการใช้แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก โดยใช้แบบสอบถาม

1.1 ประชากรหรือผู้ให้ข้อมูล

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูโรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ปีการศึกษา 2564 ทั้งหมดจำนวน 144 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index Of Item Objective Congruence : IOC) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60–1.00 นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลไปวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ร้อยละ 100 และนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของแบบสอบถาม

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหาสรุปประเด็นวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจำแนกจัดกลุ่ม และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก

2.1 ประชากรหรือผู้ให้ข้อมูล

ผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน และครูผู้ที่มีความเชี่ยวชาญตามคุณสมบัติ ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนหรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านใดด้านหนึ่งเป็นเวลา 5 ปีขึ้นไป

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

2.2.2 ร่างรูปแบบโครงการที่จะใช้ในการนำเสนอเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนสรรพวิทยาคม

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการจัดการสนทนากลุ่มเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก และผู้ดำเนินรายการเสนอประเด็นแนวทางพัฒนาและร่างโครงการที่จะใช้ในสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้แนวคิดและข้อเสนอแนะ

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เนื้อหาสรุปประเด็นวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกการสนทนาจำแนกจัดกลุ่ม และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปเป็นแนวทางในการพัฒนา ก่อนที่จะนำไปสู่ขั้นตอนการนำแนวทางไปใช้ในสถานศึกษาผ่านรูปแบบของโครงการ

3. ผลการใช้แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก

3.1 การออกแบบการทดลอง

3.1.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1-2 นำไปปรับปรุงร่างโครงการที่จะนำไปใช้ในภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2565 ตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.1.2 ร่างรูปแบบโครงการที่จะใช้ขึ้นมาใหม่ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขออนุมัติในการดำเนินการต่อไป

3.1.3 นำโครงการที่ได้ไปใช้ในสถานศึกษา

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 5 คน ครูผู้สอนจำนวน 139 คน และนักเรียนโรงเรียนสรรพวิทยาคม จำนวน 2,748 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียนโรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก จำนวน 350 คน โดยใช้เกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970, pp. 607-610) และกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random Sampling)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 โครงการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก

3.3.2 แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ติดตามรวบรวมแบบสอบถาม ร้อยละ 100 มาตรวจสอบความถูกต้องเพื่อนำมาวิเคราะห์ต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์จัดระเบียบข้อมูล ลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 โดยวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูล แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย วิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อโครงการที่นำไปใช้ จากแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลแต่ละด้าน แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยใช้เกณฑ์ประมาณค่าของบุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 121)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก จากการใช้แบบสอบถาม

1.1 สภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านการคัดกรองนักเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านการส่งเสริมและพัฒนา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และด้านการส่งต่อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.2 การศึกษาปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ นักเรียนบางคนอาจให้ข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริง ด้านการคัดกรองนักเรียน ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ครูคัดกรองนักเรียนบางคนยังไม่ตรงตามสภาพความเป็นจริงที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนไม่หลากหลาย ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ครูขาดการอบรมความรู้เกี่ยวกับกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหา และการให้คำปรึกษานักเรียน ด้านการส่งต่อ ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการส่งต่อนักเรียนไปยังหน่วยงานภายนอก

2. แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก

ผลจากการสนทนากลุ่มตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 ท่าน สรุปได้ดังนี้

1. โรงเรียนควรส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้เป็นรูปธรรม ให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งกายและใจเป็นคนดี คนเก่งของสังคมและส่งเสริมสิทธิของเด็กที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองในทุกด้าน
2. โรงเรียนควรส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต ซึ่งเป็นความสามารถอันประกอบด้วย ความรู้ เจตคติ ทักษะคิด และทักษะซึ่งสามารถจัดการกับปัญหารอบ ๆ ตัว ให้ผู้เรียนสามารถอยู่รอดในสภาพสังคมและวัฒนธรรมยุคปัจจุบันได้อย่างมีความสุขและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต
3. โรงเรียนควรมีการป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้แก่ นักเรียน เพื่อให้ นักเรียน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติที่พึง

โดยผู้อำนวยการโรงเรียนต้องให้ความสำคัญและมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง ครูในโรงเรียนทุกคนต้องเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องจากคณะครูผู้บริหาร

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำโครงการการพัฒนาทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ได้ข้อสรุปที่ควรจัดทำโครงการ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และมีความเข้มแข็ง สามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างครอบคลุม ทั้งถึงทุกกลุ่ม โดยใช้การมีส่วนร่วม
2. เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายครู ผู้ปกครอง ชุมชน ให้มีส่วนร่วมในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ
3. เพื่อส่งเสริม พัฒนาให้นักเรียนเป็นคนดี มีความสุข มีความสามารถ โดยได้รับการพัฒนาตามสิทธิเด็ก

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำโครงการไปใช้ในสถานศึกษา มีดังนี้

1. นักเรียนมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
2. นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง ครอบคลุม และตรงตามสภาพที่พบตามสิทธิเด็กที่พึงจะได้รับ
3. นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ สามารถพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาความเก่ง (IQ) คุณธรรม จริยธรรม (MQ) และความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค (AQ)
4. นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข และได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพโดยรอบด้าน
5. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น มีคุณลักษณะและสมรรถนะตามหลักสูตร
6. ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็ง จริงจังด้วยความเอื้ออาทร

3. ผลการใช้แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก

ผู้วิจัยได้นำโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัย เสพติด และอบายมุข ซึ่งเป็นหนึ่งในกิจกรรมของโครงการพัฒนาทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก มาวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมพบว่าความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและนักเรียนโรงเรียนสรรพวิทยาคมที่มีต่อโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัย เสพติด และอบายมุขโรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก โดยรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$, S.D. =0.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.45$, S.D. = 0.31) ด้านความรู้/ประโยชน์ที่รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.53$, S.D. = 0.30) ด้านการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.59$, S.D. = 0.31) ด้านรูปแบบในการจัดกิจกรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.54$, S.D. = 0.31) ด้านระยะเวลาในการจัดกิจกรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.52$, S.D. = 0.29) ด้านสถานที่และอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.56$, S.D. = 0.28) และด้านภาพรวมการจัดกิจกรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.45$, S.D. = 0.30)

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก

1.1 การศึกษาสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูโรงเรียนสรรพวิทยาคม พบว่าสภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนสรรพวิทยาคม ได้ให้ความสำคัญกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน เพื่อให้ นักเรียน มีคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีทักษะในการดำรงชีวิตและปลอดภัยและรอดพ้นจากวิกฤติ ทั้งปวง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kosse (2007, pp. 117-118) ศึกษาความสมบูรณ์ในการติดตาม ประเมินผลดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ที่มีผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ผลคะแนนเฉลี่ยด้านความสมบูรณ์ในภาพรวมขององค์ประกอบทั้ง 8 ด้าน เปิดเผยให้เห็นว่า กระบวนการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสมบูรณ์ ในระดับปานกลาง จากการวิเคราะห์ผลในส่วนของผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน พบว่าการดำเนินงานของ คณะทำงานด้านดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีกระทบในด้านบวกต่อผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน กล่าวคือ ความสมบูรณ์ของกระบวนการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 23 ของความแปรปรวนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง ในด้านบวก ระหว่างความสมบูรณ์ด้านกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน และการจัดอันดับความสำคัญให้กับองค์ประกอบด้านการแก้ปัญหาในการดำเนินงาน ของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4 ด้าน จากองค์ประกอบที่มีทั้งหมด 8 ด้าน

1.2 การศึกษาปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูโรงเรียน สรรพวิทยาคม ผลจากการวิเคราะห์แบบสอบถามโดยรวม พบข้อที่มีปัญหาทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการป้องกันช่วยเหลือและ แก้ไข และด้านการส่งต่อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เนื่องมาจากสถานศึกษาอาจไม่ได้จัดทำแผนปฏิบัติการเยี่ยม บ้านนักเรียน ทำให้ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น ไม่สามารถเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครบทุกคนได้ ครูมีภาระงาน โรงเรียนมากเกินไป โรงเรียนอาจขาดการประชุมคณะครูเพื่อสร้างความเข้าใจเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน และ วางแผนการจัดทำแบบคัดกรองนักเรียนที่ชัดเจน อีกทั้งผู้ปกครองนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล นักเรียนที่เป็นจริง โรงเรียนอาจขาดการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา หรือกิจกรรมที่จัดขึ้นไม่สอดคล้องกับ ความต้องการและความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน ด้วยข้อจำกัดของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จะมีปัญหาครูมีภาระงานพิเศษมากเกินไป จนไม่มีเวลาที่จะเอาใจใส่ในนักเรียนอย่างทั่วถึง ไม่มีเวลาไปเยี่ยมบ้าน นักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาอาจไม่เคร่งครัดในการเยี่ยมบ้านของครูอย่างจริงจัง ครูอาจไม่ได้รับความสะดวก ในการเยี่ยมบ้าน เช่น การไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและนักเรียน ทำให้ไม่ได้ข้อมูลนักเรียนที่ชัดเจน ตามสภาพความเป็นจริง โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ ไม่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และการให้ความรู้จากหน่วยงานภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Williams (2008, pp. 85-86) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การวิจัยเชิงบรรยายแบบกรณีศึกษา ครั้งนี้ ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบเพื่ออธิบายความแตกต่างของแต่ละโมเดลที่ใช้ในการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเพื่อสำรวจว่าโครงสร้างด้านการบริหารจัดการองค์กรแบบที่ขาดหายไป

ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างในพฤติกรรมด้านการเชื่อมต่อองค์ประกอบย่อยในแต่ละโมเดล และพบว่า ความแตกต่างนี้มีความเด่นชัดที่สุดในการบริหารกระบวนการด้านการติดตามผลและยังมีผลกระทบต่อนักเรียนที่รับบริการจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอีกด้วย

2. แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก

2.1 ผลจากการสนทนากลุ่มตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 ท่าน ได้ข้อสรุปว่าโรงเรียนควรมีการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้เป็นรูปธรรม ให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งกายและใจ เป็นคนดี คนเก่งของสังคม และส่งเสริมสิทธิของเด็กที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองในทุกด้าน โรงเรียนควรส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต ซึ่งเป็นความสามารถอันประกอบด้วย ความรู้ เจตคติ ทักษะคิด และทักษะซึ่งสามารถจัดการกับปัญหา รอบ ๆ ตัว ให้ผู้เรียนสามารถอยู่รอดในสภาพสังคมและวัฒนธรรมยุคปัจจุบันได้อย่างมีความสุขและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต โรงเรียนควรป้องกันและแก้ไขปัญหาให้แก่ นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติที่บังพวng โดยผู้อำนวยการโรงเรียนต้องให้ความสำคัญและมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง ครูในโรงเรียนทุกคนต้องเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องจากคณะครูผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัจฉราภรณ์ ปรางโท (2561, น. 261) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ผลจากการหาแนวทางในการพัฒนา สรุปได้ดังนี้ 1. การรู้จักนักเรียน สถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อจัดทำแผนและปฏิทินปฏิบัติงานการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานนักเรียนเป็นรายบุคคลและสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง 2. การคัดกรองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมครูเพื่อวางแผน ชี้แจง วิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียน (SDQ) 3. การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูได้วางแผนร่วมกันกำหนดนโยบายสถานศึกษาและแนวทางในการจัดกิจกรรมก่อนเรียน ให้มีความหลากหลายเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล 4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา หามาตรการช่วยเหลือนักเรียนและส่งเสริมให้ครูจัดการความรู้ (KM) เพื่อพัฒนาความรู้เป็นผู้ชี้แนะให้คำปรึกษาแก่นักเรียน 5. การส่งต่อนักเรียน จัดทำแบบบันทึกการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ขณะนักเรียนอยู่กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

2.2 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำโครงการพัฒนาทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ได้ข้อสรุปที่ควรจัดทำโครงการดังนี้ การจัดทำโครงการที่จะนำไปใช้ในสถานศึกษานั้นควรมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และมีความเข้มแข็ง สามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างครอบคลุม ทั้งถึงทุกกลุ่ม โดยใช้การมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายครู ผู้ปกครอง ชุมชน ให้มีส่วนร่วมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริม พัฒนาให้นักเรียนเป็นคนดี มีความสุข มีความสามารถ โดยได้รับการ

พัฒนาตามสิทธิเด็ก โดยผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำโครงการไปใช้ในสถานศึกษา จะทำให้นักเรียนมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง ครอบคลุม และตรงตามสภาพที่พบตามสิทธิเด็กที่พึงจะได้รับ นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาความเก่ง (IQ) คุณธรรม จริยธรรม (MQ) และความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค (AQ) นักเรียนเรียนรู้มีความสุข และได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพ โดยรอบด้าน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น มีคุณลักษณะและสมรรถนะตามหลักสูตร และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็ง จริงจังด้วยความเอื้ออาทร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของการ์ตูนเชิดชู (2557, น. 77) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพร้าววิทยาคม อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ผลจากการหาร่างแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนพร้าววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ จากการสนทนากลุ่ม ได้ข้อสรุปควรดำเนินการ ดังนี้ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ควรหากิจกรรมที่น่าสนใจเพื่อพัฒนาผู้เรียน ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนได้เข้าร่วมและให้มีการแสดงศักยภาพของตน ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอข้อคิดเห็น กฎระเบียบ ควรจัดกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ดนตรี กีฬา เป็นต้น ส่วนในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาคควรจัดกิจกรรมที่นักเรียนมีความสนใจและให้ความร่วมมือมากที่สุดเพื่อลดปัญหาต่าง ๆ ในโรงเรียน ควรจัดทากิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมช่วยเหลือ มีการดูแลเอาใจใส่ให้นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกในด้านต่าง ๆ มีการควบคุมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงให้เปลี่ยนพฤติกรรม โดยมีการลงโทษที่เด็ดขาด ควรประสานงานระหว่างครูประจำชั้น ครูประจำวิชา จัดให้มีกิจกรรมด้านชุมชนสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจและกระชับความสัมพันธ์ทั้งในองค์กรและชุมชนให้มากขึ้น

3. ผลการใช้แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก

ผู้วิจัยได้นำโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติด และอบายมุข ซึ่งเป็นหนึ่งในกิจกรรมของโครงการการพัฒนาทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก มาวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวม จากผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและนักเรียนโรงเรียนสรรพวิทยาคมที่มีต่อโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติด และอบายมุขโรงเรียนสรรพวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตากโดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โครงการและกิจกรรมที่จัดทำขึ้นมีความหลากหลาย ซึ่งตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน ช่วยส่งเสริมพัฒนานักเรียนทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนาฎยา กลิ่นหอม (2556, น. 55) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้บริหารและครูที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายเขากระปุก อำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลของการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้บริหารและครูที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

มีความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและด้านความพึงพอใจต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรศึกษาวิจัยแนวทางในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน และการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ควรศึกษาวิจัยการพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่เน้นการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน โดยใช้วิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง และประชุมระดมสมองร่วมกับหน่วยงานพัฒนาเยาวชน

บรรณานุกรม

- การุณ เชิดชู. (2557). การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพร้าววิทยาคม อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นาฎยา กลิ่นหอม. (2556). ความพึงพอใจของผู้บริหารและครูที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายเขากระปุก อำเภอท่ายาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาเพชรบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2559). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สรรพวิทยาคม, โรงเรียน. (2564). คู่มือนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสรรพวิทยาคม ปีการศึกษา 2563-2565. ตาก : โรงเรียนสรรพวิทยาคม.
- สหรัฐ เต็มวงษ์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษา. ค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2564, จาก <https://www.ben.ac.th/main/content/download/1/PLC.pdf>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. 2564. องค์ความรู้ PLC ของครูสภา. ค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2564, จาก <https://sites.google.com/a/esdc.go.th/kpt1-plc/home/plc1>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). กระทรวงศึกษาธิการแผนการศึกษาแห่งชาติ ปี 2560-2579. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- อัจฉราภรณ์ ปรางโให้. (2561). แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- Hord, S. M. (1997). **Professional Learning Communities : Communities of Continuous Inquiry and Improvement**. Texas : Southwest Educational Development Laboratory.
- Kosse, Stacy. (2007). Integrity of SAT Interventions : Relationship of Components to Student Outcomes. **Dissertation Abstracts International**. 67(7).
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3), pp. 607-610.
- Williams, F. M. (2008). Student Assistance Programs (SAP) : An Organizational and Theoretical Perspective on Building Bridges for Healthy Youth. **Dissertation Abstracts International**. 68(8), p. 254.